

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sàigòn 1998

--- o0o ---

Tập 4
Quyển Thứ 83
Hội Thứ Nhất

PHẨM THỌ GIÁO
Thứ 24 - 2

Vì những hạng người như thế thấy, quyết chẳng đem không, bất không phân biệt Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng chẳng đem Bồ thí Ba-la-mật-đa phân biệt không, bất không. Chẳng đem không, bất không phân biệt Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa; cũng chẳng đem Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa phân biệt không, bất không. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng chẳng đem Bồ thí Ba-la-mật-đa phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa; cũng chẳng đem Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng chẳng đem Bồ thí Ba-la-mật-đa phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa; cũng chẳng đem Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng chẳng đem Bồ thí Ba-la-mật-đa phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa; cũng chẳng đem Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng chẳng đem Bồ thí Ba-la-mật-đa phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa; cũng chẳng đem Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng chẳng đem Bồ thí Ba-la-mật-đa phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa; cũng chẳng đem Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng chẳng đem Bồ thí Ba-la-mật-đa phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa; cũng chẳng đem Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa.

Vì những hạng người như thế thấy, quyết chẳng đem không, bất không phân biệt bốn tĩnh lự, cũng chẳng đem bốn tĩnh lự phân biệt không, bất không. Chẳng đem không, bất không phân biệt bốn vô lượng, bốn vô sắc định; cũng chẳng đem bốn vô lượng, bốn vô sắc định phân biệt không, bất không. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt bốn tĩnh lự, cũng chẳng đem bốn tĩnh lự phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt bốn vô lượng, bốn vô sắc định; cũng chẳng đem bốn vô lượng, bốn vô sắc định phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt bốn tĩnh lự, cũng chẳng đem bốn tĩnh lự phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt bốn vô lượng, bốn vô sắc định; cũng chẳng đem bốn vô lượng, bốn vô sắc định phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt bốn tĩnh lự, cũng chẳng đem bốn tĩnh lự phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt bốn vô

phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt bốn niệm trụ, cũng chẳng đem bốn niệm trụ phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi; cũng chẳng đem bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa.

Vì những hạng người như thế thấy, quyết chẳng đem không, bất không phân biệt không giải thoát môn, cũng chẳng đem không giải thoát môn phân biệt không, bất không. Chẳng đem không, bất không phân biệt vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng chẳng đem vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phân biệt không, bất không. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt không giải thoát môn, cũng chẳng đem không giải thoát môn phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng chẳng đem vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt không giải thoát môn, cũng chẳng đem không giải thoát môn phân biệt hữu nguyện vô nguyện. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng chẳng đem vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt không giải thoát môn, cũng chẳng đem không giải thoát môn phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng chẳng đem vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt không giải thoát môn, cũng chẳng đem không giải thoát môn phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng chẳng đem vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt không giải thoát môn, cũng chẳng đem không giải thoát môn phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng chẳng đem vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt không giải thoát môn, cũng chẳng đem không giải thoát môn phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt vô tướng, vô nguyện giải thoát môn; cũng chẳng đem vô tướng vô tướng, vô nguyện giải thoát môn phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa.

Vì những hạng người như thế thấy, quyết chẳng đem không, bất không phân biệt năm nhãn, cũng chẳng đem năm nhãn phân biệt không, bất không. Chẳng đem không, bất không phân biệt sáu thần thông, cũng chẳng đem sáu thần thông phân biệt không, bất không. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt năm nhãn, cũng chẳng đem năm nhãn phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt sáu thần thông, cũng chẳng đem sáu thần thông phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt năm nhãn, cũng chẳng đem năm nhãn phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt sáu thần thông, cũng chẳng đem sáu thần thông phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt năm nhãn, cũng chẳng đem năm nhãn phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt sáu thần thông, cũng chẳng đem sáu thần thông phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt năm nhãn, cũng chẳng đem năm nhãn phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt sáu thần thông, cũng chẳng đem sáu thần thông phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt năm nhãn, cũng chẳng đem năm nhãn phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt sáu thần thông, cũng chẳng đem sáu thần thông phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt năm nhãn, cũng chẳng đem năm nhãn phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt sáu thần thông, cũng chẳng đem sáu thần thông phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa.

Vì những hạng người như thế thấy, quyết chẳng đem không, bất không phân biệt Phật mười lực, cũng chẳng đem Phật mười lực phân biệt không, bất không. Chẳng đem không, bất không phân biệt bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng; cũng chẳng đem bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng phân biệt không, bất không. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt Phật mười lực, cũng chẳng đem Phật mười lực phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng; cũng chẳng đem bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng phân biệt

phân biệt Độc giác, cũng chẳng đem Độc giác phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt Độc giác hướng Độc giác quả, cũng chẳng đem Độc giác hướng Độc giác quả phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Độc giác, cũng chẳng đem Độc giác phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Độc giác hướng Độc giác quả, cũng chẳng đem Độc giác hướng Độc giác quả phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Độc giác, cũng chẳng đem Độc giác phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Độc giác hướng Độc giác quả, cũng chẳng đem Độc giác hướng Độc giác quả phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa.

Vì những hạng người như thế thấy, quyết chẳng đem không, bất không phân biệt Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt không, bất không. Chẳng đem không, bất không phân biệt Tam-miệu-tam Phật-đà, cũng chẳng đem Tam-miệu-tam Phật-đà phân biệt không, bất không. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt Tam-miệu-tam Phật-đà, cũng chẳng đem Tam-miệu-tam Phật-đà phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt Tam-miệu-tam Phật-đà, cũng chẳng đem Tam-miệu-tam Phật-đà phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt Tam-miệu-tam Phật-đà, cũng chẳng đem Tam-miệu-tam Phật-đà phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt Tam-miệu-tam Phật-đà, cũng chẳng đem Tam-miệu-tam Phật-đà phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Tam-miệu-tam Phật-đà, cũng chẳng đem Tam-miệu-tam Phật-đà phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Tam-miệu-tam Phật-đà, cũng chẳng đem Tam-miệu-tam Phật-đà phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa.

Vì những hạng người như thế thấy, quyết chẳng đem không, bất không phân biệt pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem pháp Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt không, bất không. Chẳng đem không, bất không phân biệt Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng đem Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phân biệt không, bất không. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem pháp Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng đem Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem pháp Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng đem Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem pháp Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt Vô thượng chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng đem Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem pháp Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng đem Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem pháp Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng đem Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, cũng chẳng đem pháp Bồ-tát Ma-ha-tát phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng đem Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa.

Vì những hạng người như thế thấy, quyết chẳng đem không, bất không phân biệt Cực hỷ địa, cũng chẳng đem Cực hỷ địa phân biệt không, bất không. Chẳng đem không, bất không phân biệt Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa,

Thiện huệ địa, Pháp vân địa; cũng chẳng đem Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa phân biệt không, bất không. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt Cực hỷ địa, cũng chẳng đem Cực hỷ địa phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu tướng, vô tướng phân biệt Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa; cũng chẳng đem Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa phân biệt hữu tướng, vô tướng. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt Cực hỷ địa, cũng chẳng đem Cực hỷ địa phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem hữu nguyện, vô nguyện phân biệt Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa; cũng chẳng đem Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa phân biệt hữu nguyện, vô nguyện. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt Cực hỷ địa, cũng chẳng đem Cực hỷ địa phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem sanh, bất sanh phân biệt Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa; cũng chẳng đem Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa phân biệt sanh, bất sanh. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt Cực hỷ địa, cũng chẳng đem Cực hỷ địa phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem diệt, bất diệt phân biệt Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa; cũng chẳng đem Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa phân biệt diệt, bất diệt. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Cực hỷ địa, cũng chẳng đem Cực hỷ địa phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem vắng lặng, chẳng vắng lặng phân biệt Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa; cũng chẳng đem Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa phân biệt vắng lặng, chẳng vắng lặng. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Cực hỷ địa, cũng chẳng đem Cực hỷ địa phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa. Chẳng đem xa lìa, chẳng xa lìa phân biệt Ly cấu địa, Phát quang địa, cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa; cũng chẳng đem Ly cấu địa, Phát quang địa cho đến Thiện huệ địa, Pháp vân địa phân biệt xa lìa, chẳng xa lìa.